

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

18. september 2019^{*i}

Eelotsusetaotlus – Sotsiaalkindlustus – Võõrtöötajad – Määrus (EÜ) nr 987/2009 – Artikkel 60 – Perehüvitised – Õigus saada esmase pädevusega liikmesriigis makstava vanemahüvitise ja teisese pädevusega liikmesriigis ette nähtud lapsehooldustasu vahe ulatuses lisahüvitist

Kohtuasjas C-32/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Oberster Gerichtshofi (Austria kõrgeim üldkohus) 20. detsembri 2017. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 18. jaanuaril 2018, menetluses

Tiroler Gebietskrankenkasse

versus

Michael Moser,

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja president F. Biltgen (ettekandja), kohtunikud J. Malenovský ja C. G. Fernlund,

kohtujurist: G. Hogan,

kohtusekretär: osakonnajuhataja M. Aleksejev,

arvestades kirjalikku menetlust ja 30. jaanuari 2019. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- M. Moser, esindajad: *Rechtsanwalt* E. Suitner ja *Rechtsanwalt* P. Wallnöfer,
- Austria valitsus, esindaja: G. Hesse,
- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek, J. Pavliš ja J. Vlácil,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. Kellerbauer, D. Martin ja B.-R. Killmann,

olles 7. märtsi 2019. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord (ELT 2009, L 284, lk 1), artikli 60 lõike 1 teist lauset.
- 2 Taotlus on esitatud Tiroler Gebietskrankenkasse (Tirooli haigekassa, Austria) ja Michael Moseri vahelises kohtuvaidluses viimati nimetatu nõude üle hüvitada talle Saksamaa vanemahüvitise ja Austria lapsehooldustasu vahe.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus (EÜ) nr 883/2004

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT 2004, L 166, lk 1, ja parandus ELT 2004, L 200, lk 1; ELT eriväljaanne 05/05, lk 72) põhjenduses 10 on märgitud, et „põhimõtte teatavate teise liikmesriigi territooriumil aset leidnud faktide või sündmuste käsitlemise kohta nii, nagu need oleksid aset leidnud selle liikmesriigi territooriumil, mille õigusaktid on kohaldatavad, [ei peaks] takistama teise liikmesriigi õigusaktide alusel täitunud kindlustuse, töötamise, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise või elamise perioodide liitmist pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel täitunud perioodidele. Perioode, mis on täitunud teise liikmesriigi õigusaktide alusel, tuleks seepärast arvesse võtta üksnes perioodide liitmise põhimõtet rakendades.“
- 4 Sama määruse artikkel 5 kannab pealkirja „Hüvitiste, tulu, faktide või sündmuste võrdne kohtlemine“ ja selles on sätestatud:

„Kui käesolevas artiklis ei ole sätestatud teisiti ning pidades silmas kehtestatud eri rakendussätteid, kohaldatakse järgmist:

  - a) kui pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel on sotsiaalkindlustushüvitiste ja muu tulu saamisel teatavad õiguslikud tagajärjed, kohaldatakse nimetatud õigusakti asjakohaseid sätteid ka samaväärsete hüvitiste saamise suhtes, mis on saadud teise liikmesriigi õigusaktide alusel, või teises liikmesriigis saadud tulu suhtes;
  - b) kui pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel võib teatavate faktide või sündmuste esinemisel olla õiguslikke tagajärgi, võtab nimetatud liikmesriik arvesse mis tahes liikmesriigis aset leidvaid sarnaseid fakte või sündmusi nii, nagu need oleksid aset leidnud tema enda territooriumil.“
- 5 Kõnealuse määruse artiklis 67 on sätestatud:

„Isikul on õigus perehüvitistele kooskõlas pädeva liikmesriigi õigusaktidega, sealhulgas oma teises liikmesriigis elavate pereliikmete jaoks, nagu elaksid nad esimesena nimetatud liikmesriigis. [...]“.

6 Sama määruse artiklis 68 on kattumise puhuks ette nähtud järgmised prioriteetsuse eeskirjad:

„1. Kui samal perioodil ja samadele pereliikmetele antakse hüvitisi enam kui ühe liikmesriigi õigusaktide alusel, rakendatakse järgmisi prioriteetsuse eeskirju:

a) kui hüvitisi maksavad mitu liikmesriiki erinevatel alustel, on prioriteetsusjärjekord järgmine: esmalt õigused, mis saadakse töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise alusel, teiseks õigused, mis saadakse pensioni saamise alusel, ja lõpuks elukohast tulenevad õigused;

b) kui hüvitisi maksavad mitu liikmesriiki samadel alustel, kehtestatakse prioriteetsusjärjekord järgmistele allkriteeriumitele viitamisega:

i) töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise alusel saadavate õiguste puhul: laste elukoht, tingimusel et seal selline tegevus eksisteerib [...]

[...]

2. Kattuvate õiguste puhul antakse perehüvitisi kooskõlas õigusaktidega, mis on prioriteetsed vastavalt lõikele 1. Õigus perehüvitistele peatatakse ühe või mitme riigi vastuoluliste õigusaktide korral esimesena nimetatud õigusaktidega sätestatud summa ulatuses ja seda summat ületava summa puhul antakse vajadusel diferentseeritud lisahüvitist. [...]“.

Määrus nr 987/2009

7 Määruse nr 987/2009 artikli 60 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Perehüvitiste taotlus esitatakse pädevale asutusele. Põhimääruse artiklite 67 ja 68 kohaldamisel võetakse kogu perekonna olukorda arvesse nii, nagu kõigi asjaomaste isikute suhtes kohaldataks asjaomase liikmesriigi õigusakte, ning nii, nagu nad elaksid seal, seda eelkõige seoses isiku õigusega taotleda selliseid hüvitisi. Kui hüvitiste taotlemise õigusega isik ei kasuta oma õigust, võtab selle liikmesriigi pädev asutus, kelle õigusakte kohaldatakse, arvesse perehüvitiste taotlust, mille on esitanud teine vanem, vanemana käsitatav isik või lapse või laste hooldajana tegutsev isik või asutus.“

Austria õigus

8 Austria lapsehooldustasu seadus (Kinderbetreuungsgeldgesetz) kehtestas lapsehooldustasu perehüvitisena. Selle hüvitise maksmise tingimuseks ei ole seatud töötamist enne selle lapse sündi, kelle tõttu õigus hüvitisele tekib.

9 Algul võimaldas see seadus hüvitist saada õigustatud vanematel valida kolme variandi vahel, mille alusel maksti lapsehooldustasu kolme ühekordse makse vormis, mis vastasid lapse vanusega seotud erinevatele ajavahemikele.

10 Selle seaduse muudatusega nähti ette neljas variant. Sellest muudatusest saadik saab lapsehooldustasu maksta ka töise tulu asendusena kuni lapse 12-kuuseks saamiseni või maksimaalselt 14-kuuseks saamiseni. Selle variandi puhul sõltub makstava lapsehooldustasu suurus eelnevalt saadud töise tulu suuruselt.

- 11 Sama seaduse põhikohtuasja asjaoludele kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „KBGG“) § 6 lõikes 3 on sätestatud:

„Kui isikul on õigus saada teise riigi sarnaseid perehüvitisi, vähendatakse lapsehooldustasu summat selles teises riigis maksmisele kuuluvate hüvitiste ulatuses. Sarnaste välisriigi perehüvitiste ja lapsehooldustasu vahet võetakse pärast välisriigi perehüvitiste lõppemist lapsehooldustasu maksmisel arvesse.“

- 12 KBGG § 24 kohaselt:

„(1) Vanemal [...] on käesoleva paragrahvi kohaselt õigus saada oma lapse eest lapsehooldustasu [...], kui:

1. paragrahvi 2 lõike 1 punktide 1, 2, 4 ja 5 kohaldamise tingimused on täidetud;

2. vahetult enne selle lapse sündi, kelle eest lapsehooldustasu saadakse, töötas vanem kuue kuu jooksul katkematult lõike 2 tähenduses ega saanud sellel ajavahemikul töötuskindlustushüvitisi, kusjuures lapsehooldustasu saamise õigust ei mõjuta katkestused, mis kokku ei kesta rohkem kui 14 kalendripäeva [...]

[...]

(2) Käesolevas föderaalseaduses tähendab töötamine tegelikku töötamist, mille pealt makstakse Austrias sotsiaalkindlustusmaksid [...].“

- 13 KBGG §-s 24a on sätestatud:

„(1) Lapsehooldustasu suurus päevas on:

1. sünnitushüvitise saaja puhul 80% Austria õigusnormides ette nähtud sünnitushüvitise päevamäärast, mida makstakse selle lapse sünni puhul, kelle jaoks lapsehooldustasu taotletakse, [...]

[...]

3. isa puhul 80% arvestuslikust sünnitushüvitise päevamäärast määrast, mida makstaks naisele selle lapse eest, kelle jaoks lapsehooldustasu taotletakse.

[...]

(2) Lõike 1 kohase lapsehooldustasu miinimummäär on lõike 1 punktis 5 sätestatud päevamäär ja selle maksimummäär on 66 eurot päevas.

[...]“.

- 14 KBGG §-s 24b on ette nähtud, et „[k]ui õigust saada lapsehooldustasu kasutab ainult üks vanem [...], makstakse seda maksimaalselt kuni lapse 12. elukuu lõpuni. Kui seda õigust kasutab ka teine vanem, siis pikeneb see õigus ajavahemiku võrra, mida kasutab teine vanem, kuid mitte kauem kui lapse 14. elukuu lõpuni. Kasutamiseks loetakse üksnes tasu tegeliku maksmise perioode“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 15 Abielupaar Moser elab koos oma kahe tütreaga Saksamaal. M. Moser töötab 1992. aastast alates Saksamaal, M. Moseri abikaasa töötab aga alates 1. juulist 1996 Austrias.

- 16 Pärast esimese tütre sündi 14. juunil 2011 oli M. Moseri abikaasa kuni 31. jaanuarini 2013 vanemapuhkusel. Pärast teise tütre sündi 29. augustil 2013 leppis M. Moseri abikaasa oma Austria tööandjaga kokku kuni 28. maini 2015 kestvas vanemapuhkuses.
- 17 Pärast rasedus- ja sünnituskaitsega seotud ajavahemiku lõppemist sai M. Moseri abikaasa Saksamaa vanemahüvitist ning hüvitist, mis on Saksamaal mõeldud vanematele, kelle lapsed ei käi koolieelses lasteasutuses.
- 18 Lisaks maksis Tirooli liidumaa M. Moseri abikaasale ajavahemikul 25. oktoobrist 2013 kuni 31. maini 2014 kompenseerivat hüvitist vastavalt Austria sissetulekupõhisele lapsehooldustasule.
- 19 M. Moseri abikaasa pöördus Landesgericht Innsbrucki (liidumaa kohus Innsbruckis, Austria) nõudega mõista talle välja täiendav hüvitis nende ajavahemike eest, mis järgnesid ajavahemikele, mil talle juba maksti kompenseerivat hüvitist, ehk ajavahemike eest 25. oktoobrist 2013 kuni 28. juunini 2014 ning 29. augustist kuni 28. oktoobrini 2014; nimetatud kohus rahuldab nõude, mispeale Tirooli haigekassa maksis talle täiendava hüvitise.
- 20 M. Moser omakorda oli vanemapuhkusel 29. juunist kuni 28. augustini 2014, mille jooksul ta sai Saksamaa vanemahüvitist.
- 21 M. Moser pöördus samuti Landesgericht Innsbrucki (liidumaa kohus Innsbruckis) nõudega mõista talle välja täiendav kompenseeriv hüvitis talle makstud Saksamaa vanemahüvitise ja Austria sissetulekupõhise lapsehooldustasu vahe ulatuses summas 66 eurot päevas tema vanemapuhkuse aja ehk 29. juunist kuni 28. augustini 2014 kulgenud ajavahemiku eest.
- 22 Nimetatud kohus jättis tema nõude 10. novembri 2015. aasta otsusega rahuldamata.
- 23 M. Moseri apellatsioonkaebust menetledes rahuldab Oberlandesgericht Innsbruck (liidumaa kõrgeim kohus Innsbruckis, Austria) nimetatud nõude oma 27. aprilli 2017. aasta otsusega osaliselt ja kohustas Tirooli haigekassat maksuma kompenseerivat hüvitist summas 29,86 eurot päevas, st kokku 1821,46 eurot.
- 24 Nimetatud haigekassa esitas kassatsioonkaebuse Oberster Gerichtshofile (Austria kõrgeim üldkohus), väites, et esiteks ei vasta M. Moser Austria õiguses kompenseeriva hüvitise saamiseks ette nähtud tingimustele ja teiseks puudub määruses nr 883/2004 ette nähtud piiriülene element.
- 25 M. Moseri väitel tuleneb Austria asutuse kohustus maksta kompenseerivat hüvitist tema abikaasa jätkuvast töösuhtest Austria tööandjaga ning KBBG § 24 lõike 2 teistsugune tõlgendus oleks vastuolus liidu õigusega.
- 26 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et M. Moser vastab selle hüvitise saamiseks Austria õiguses sätestatud tingimustele, milleks on kõnealuse puhkuse kasutamine vähemalt kahe kuu jooksul ja katkematult töötamine vähemalt kuue kuu jooksul enne lapse sündi. Ta täpsustab, et nähtuvalt tema enda kohtupraktikast on KBBG § 24 lõike 1 punktist 2 ja § 24 lõike 2 koosmõjust tulenev piirang, mille kohaselt tekib õigus saada lapsehooldustasu ainult juhul, kui isik on tegelikult saanud töist tulu, mille pealt makstakse Austrias sotsiaalkindlustusmaksleid, liidu õigusega vastuolus.
- 27 Seetõttu leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et tema lahendada olev kohtuvaidlus puudutab ainult küsimust, kas liidu õigus, mis näeb määruse nr 987/2009 artikli 60 lõike 1 teises lauses ette kogu perekonna olukorra arvesse võtmise kohustuse, annab isale liidu õigusest tuleneva õiguse saada lisahüvitist kuni Austria sissetulekupõhise lapsehooldustasu summani olukorras, kus Austria Vabariigil on määruse nr 883/2004 artikli 68 lõike 1 punkti b alusel teisene pädevus selle alusel, et ta on ema töökohariik, samas kui emale on juba makstud sissetulekupõhist lapsehooldustasu kompenseerivat hüvitist.

- 28 Eelotsusetaotluse esitanud kohus tuletab Euroopa Kohtu praktikale viidates meelde, et perehüvitiste maksmist või suurust piiravad tingimused, mis takistavad töötajal oma liikumisvabadust kasutamast või pärsivad seda, on liidu õigusega vastuolus ja seetõttu tuleb need jätta kohaldamata (10. oktoobri 1996. aasta kohtuotsus *Hoever ja Zachow*, C-245/94 ja C-312/94, EU:C:1996:379, punktid 34–36, ning 15. detsembri 2011. aasta kohtuotsus *Bergström*, C-257/10, EU:C:2011:839, punktid 43 ja 44). Ta selgitab, et Euroopa Kohus asus tulenevalt määruse nr 987/2009 artikli 60 lõike 1 teises lauses ette nähtud hüpoteesist seisukohale, et ei ole oluline, kumba vanematest loetakse liikmesriigi õiguse kohaselt isikuks, kellel on õigus saada kõnealuseid hüvitisi (22. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus *Trapkowski*, C-378/14, EU:C:2015:720, punkt 49).
- 29 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab siiski, et nende kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjad puudutasid kindlasummalisi hüvitisi, tema menetleda olevas kohtuasjas oli aga tegemist sissetulekupõhise perehüvitisega. Tema hinnangul ei ohustata ega piirata käesoleval juhul isa õigust vabalt liikuda sellega, et Austrias keelduti maksmast täiendavat lapsehooldustasu.
- 30 Juhul, kui liidu õiguse alusel peaks isal olema õigus saada lisahüvitist kuni Austria sissetulekupõhise lapsehooldustasu summani, on eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkinud küsimus, kas see hüvitis tuleb arvutada töökoha liikmesriigis tegelikult saadud tulu põhjal või tuleb arvesse võtta hüpoteetilist tulu, mida sarnase töö eest saaks teise pädevusega liikmesriigis. Olenemata Euroopa Kohtu 15. detsembri 2011. aasta otsusest *Bergström* (C-257/10, EU:C:2011:839, punkt 53) leiab nimetatud kohus, et määruse nr 883/2004 artiklis 5 ette nähtud hüvitiste, faktide või sündmuste võrdne kohtlemine kõneleb sellise tõlgenduse kasuks, mille puhul tuleb arvutamisel aluseks võtta Saksamaal tegelikult saadud tulu.
- 31 Neil asjaoludel otsustas Oberster Gerichtshof (Austria kõrgeim üldkohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas määruse nr 987/2009 artikli 60 lõike 1 teist lauset tuleb tõlgendada nii, et teise pädevusega liikmesriik (Austria Vabariik) peab maksma vanemale, kelle elu- ja töökoht on määruse nr 883/2004 artikli 68 lõike 1 punkti b alapunkti i kohaselt esmapädevusega liikmesriigis (Saksamaa Liitvabariik), perehüvitisena summa, mis vastab esmapädevusega liikmesriigis makstud vanemahüvitise [Elterngeld] ja teise liikmesriigis saadavast sissetulekust sõltuva lapsehooldustasu [Betreuungsgeld] vahele, kui mõlemad vanemad elavad koos ühiste lastega esmapädevusega liikmesriigis ja ainult teine vanem töötab piirialatöötajana teise pädevusega liikmesriigis?
2. Juhul kui esimesele küsimusele vastatakse jaatavalt: kas sissetulekust sõltuv lapsehooldustasu arvutatakse töökohariigis (Saksamaa Liitvabariik) tegelikult saadud tulu alusel või teise pädevusega liikmesriigis (Austria Vabariik) sarnase töö eest hüpoteetiliselt saadava tulu alusel?“

Esimene küsimus

- 32 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 987/2009 artikli 60 lõike 1 teist lauset tuleb tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud kohustus võtta isiku õiguse saada perehüvitisi ulatuse kindlakstegemisel „kogu perekonna olukorda arvesse nii, nagu kõigi asjaomaste isikute suhtes kohaldataks asjaomase liikmesriigi õigusakte“ on kohaldatav nii juhul, kui hüvitisi makstakse määruse nr 883/2004 artikli 68 lõike 1 punkti b alapunkti i kohaselt prioriteetsena määratletud liikmesriigi õigusaktide kohaselt, kui ka juhul, kui neid hüvitisi tuleb maksta ühe või mitme muu liikmesriigi õigusaktide kohaselt.
- 33 Tuleb märkida, et määruse nr 987/2009 artikli 60 lõikes 1 on ette nähtud, et perehüvitiste taotlus esitatakse pädevale asutusele ja et määruse nr 883/2004 artiklite 67 ja 68 kohaldamisel võetakse kogu perekonna olukorda arvesse nii, nagu kõigi asjaomaste isikute suhtes kohaldataks asjaomase liikmesriigi õigusakte, ning nii, nagu nad elaksid seal, seda eelkõige seoses isiku õigusega taotleda selliseid hüvitisi.

- 34 Sama artikli 60 sõnastusest tulenevalt peab selle artikli sisu ja ulatust selles sisalduva viite tõttu määruse nr 883/2004 artiklitele 67 ja 68 analüüsima koos viimati nimetatud artiklite sätetega.
- 35 Määruse nr 883/2004 artikliga 67 on loodud põhimõte, et isik võib nõuda perehüvitisi pereliikmete eest, kes elavad muus liikmesriigis kui hüvitiste maksmiseks pädev liikmesriik, just nagu nad elaksid viimati nimetatud liikmesriigis (22. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, punkt 35).
- 36 Euroopa Kohus on täpsustanud seoses nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustuskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes (nõukogu 2. detsembri 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 118/97 (EÜT 1997, L 28, lk 1; ELT eriväljaanne 05/03, lk 3) muudetud ja ajakohastatud redaktsioonis) artikliga 73, mis asendati määruse nr 883/2004 artikliga 67 ja mille sisu on nimetatud artikli omaga sisuliselt identne, et selle artikli eesmärk on lihtsustada perehüvitiste maksmist võõrtöötajatele selles liikmesriigis, kus nad töötavad, kuid kus nende perekond nendega koos ei viibi, ja eelkõige hoida ära seda, et liikmesriik võiks seada perehüvitiste maksmise või selle summa sõltuvusse töötaja pereliikmete elukohast hüvitisi andvas liikmesriigis (14. oktoobri 2010. aasta kohtuotsus Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 37 Niisiis on määruse nr 883/2004 artikkel 67 kohaldatav töötajale, kes töötab samamoodi nagu M. Moseri abikaasa põhikohtuasjas ühes liikmesriigis, kuid elab koos perega muus liikmesriigis kui see, mille õigusnorme tema suhtes kohaldatakse (vt selle kohta 7. novembri 2002. aasta kohtuotsus Maaheimo, C-333/00, EU:C:2002:641, punkt 32).
- 38 Kui see on nii, on ka töötaja abikaasal õigus sellele artiklile tugineda (7. novembri 2002. aasta kohtuotsus Maaheimo, C-333/00, EU:C:2002:641, punkt 33) vastavalt määruse nr 883/2004 artiklis 67 sätestatud hüpoteesile, mille kohaselt võetakse arvesse kogu perekonda selliselt, nagu kõikidele puudutatud isikutele kohaldataks asjaomase liikmesriigi õigusakte ja nagu nad elaksid selles liikmesriigis.
- 39 Juhul kui perehüvitise maksmine on allutatud tingimusele, et puudutatud isik on töötanud pädeva liikmesriigi territooriumil, nagu on ette nähtud KBBG § 24 lõike 1 punktis 2, mis näeb hüvitise saamise tingimusena ette kindlustusperioodide täitumise Austria territooriumil, tuleb see tingimus lugeda täidetuks, kui puudutatud isik on töötanud teise liikmesriigi territooriumil.
- 40 Olgu siiski täpsustatud, et määruse nr 883/2004 artiklis 67 kehtestatud võrdsustamise põhimõte ei ole absoluutne, sest juhul, kui õigus saada hüvitisi on tekkinud erinevate liikmesriikide õigusaktide alusel, kohaldatakse määruse nr 883/2004 artiklis 68 ette nähtud kattumisvastaseid eeskirju (vt seoses määruse nr 1408/71 artikliga 73 14. oktoobri 2010. aasta kohtuotsus Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, punktid 42 ja 43 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 41 Määruse nr 883/2004 artikli 68 lõike 1 punktis b on ette nähtud, et kui samal perioodil ja samadele pereliikmetele antakse hüvitisi enam kui ühe liikmesriigi õigusaktide alusel, on töötamise või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise alusel saadavate õiguste puhul prioriteet laste elukoha järgse liikmesriigi õigusaktidel. Sama artikli lõikes 2 on ette nähtud, et kattuvate õiguste puhul antakse perehüvitisi kooskõlas prioriteetsena määratletud õigusaktidega ning teiste liikmesriikide õigusaktidest tulenevad õigused perehüvitistele peatatakse esimesena nimetatud õigusaktidega sätestatud summa ulatuses ja seda summat ületava summa puhul antakse summade vahe ulatuses lisahüvitist, kui see on asjakohane.
- 42 Euroopa Kohus on otsustanud, et sellise kattumisvastase reegli eesmärk on tagada, et mitme liikmesriigi hüvitisi saama õigustatud isikule makstavate hüvitiste kogusumma oleks võrdne kõige soodsama hüvitisega, millele tal on õigus mainitust ühe liikmesriigi õiguse alusel (30. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Wagener, C-250/13, EU:C:2014:278, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 43 Põhikohtuasja puhul on eelotsusetaotluse esitanud kohus märkinud, et Saksamaa Liitvabariik on vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 41 käsitletud prioriteetsuse eeskirjale tunnistanud liikmesriigiks, kelle õigusaktid on prioriteetsed, mistõttu teise liikmesriigi ehk Austria Vabariigi õigusaktide alusel maksmisele kuuluvaid perehüvitisi makstakse hüvitiste summade vahe ulatuses lisahüvitisena, kui see on asjakohane.
- 44 Mis puudutab määruse nr 987/2009 artikli 60 lõiget 1, siis tuleb tõdeda, selle lapse vanemad, kelle eest perehüvitisi taotletakse, kuuluvad „asjaomaste isikute“ mõiste alla ja neil on õigus nende hüvitiste maksmist nõuda. Euroopa Kohus on juba selgitanud, et selle sätte teises lauses ette nähtud hüpotees võib viia perehüvitiste saamise õiguse tunnustamiseni isiku puhul, kes ei ela nende hüvitiste maksmiseks pädeva liikmesriigi territooriumil, kui kõik teised liikmesriigi õiguses sätestatud tingimused kõnealuste hüvitise saamiseks on täidetud (vt selle kohta 22. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, punktid 39 ja 41).
- 45 Kuna määruse nr 987/2009 artiklis 60 olevate sõnadega „asjaomase liikmesriigi õigusaktid“ ei kaasne mingit piirangut seoses kõnealuse liikmesriigiga, tuleb seda artiklit tõlgendada nii, et see on kohaldatav nii juhul, kui hüvitist makstakse prioriteetsena määratletud õigusaktide kohaselt, kui ka juhul, kui seda makstakse hüvitiste summade vahele vastava lisahüvitisena teise pädevusega liikmesriigi õigusaktide alusel.
- 46 Iga teistsugune määruse nr 987/2009 artikli 60 tõlgendus, mis piiraks kõnealuse hüpoteesi kohaldamise ainult sellele liikmesriigile, kelle õigusaktid on kohaldatavad prioriteetselt, oleks vastuolus mitte ainult määruse nr 883/2004 artiklis 67 ette nähtud võrdsustamise põhimõttega, mille rakendamiseks on kehtestatud määruse nr 987/2009 artikli 60 lõige 1, vaid ka määruse nr 883/2004 artiklis 68 ette nähtud kattumisvastase reegluga, sest selle tõlgenduse eesmärk on tagada mitme liikmesriigi makstavate hüvitiste saajale hüvitiste kogusumma, mis on võrdne kõige soodsama hüvitisega, millele tal on õigus mainitustest ühe liikmesriigi õiguse alusel.
- 47 Siinkohal tuleb lisada, et määruse nr 987/2009 artikli 60 kohaldamine ja ka selles ette nähtud lisahüvitise maksmine hüvitiste summade vahe ulatuses ei ole seotud piiriülese elemendi olemasoluga hüvitist saama õigustatud isiku puhul.
- 48 Eelnevast tuleneb, et määruse nr 987/2009 artikli 60 lõike 1 teist lauset tuleb tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud kohustus võtta isiku õiguse saada perehüvitisi ulatuse kindlakstegemisel „kogu perekonna olukorda arvesse nii, nagu kõigi asjaomaste isikute suhtes kohaldataks asjaomase liikmesriigi õigusakte“ on kohaldatav nii juhul, kui hüvitisi makstakse määruse nr 883/2004 artikli 68 lõike 1 punkti b alapunkti i järgi prioriteetsena määratletud liikmesriigi õigusaktide kohaselt, kui ka juhul, kui neid hüvitisi tuleb maksta ühe või mitme muu liikmesriigi õigusaktide kohaselt.

Teine küsimus

- 49 Teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 883/2004 artiklit 68 tuleb tõlgendada nii, et hüvitiste summade vahele vastava lisahüvitise summa tuleb arvutada töökohariigis tegelikult saadud tulu alusel või teise pädevusega liikmesriigis sarnase töö eest saadava võrreldava tulu alusel.
- 50 Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitas selle küsimusega seoses Euroopa Kohtu 15. detsembri 2011. aasta kohtuotsusele Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839, punkt 53), pakkudes välja, et määruse nr 883/2004 artiklis 5 ette nähtud hüvitiste, faktide või sündmuste võrdsustamise tõttu võiks hüvitiste summade vahele vastava lisahüvitise arvutamise aluseks olla Saksamaal tegelikult saadud tulu.

- 51 Tuleb tõdeda, et käesolev kohtuasi erineb kohtuasjast, milles tehti 15. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839), sest selles kohtuasjas kasutatud tõlgendus, mille kohaselt tuleb vanemahüvitise arvutamisel lähtuda võrreldavast tulust, mis ei ole seotud tegelikult saadud tuluga, ei ole ülekantav põhikohtuasjas kõne all olevale olukorrale, kus M. Moser võib nõuda perehüvitise maksmist määruse nr 883/2004 artiklite 67 ja 68 alusel.
- 52 Vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 42 osundatud kohtupraktikale on mainitud artikli 68 eesmärk nimelt tagada, et mitme liikmesriigi hüvitisi saama õigustatud isikule makstavate hüvitiste kogusumma oleks võrdne kõige soodsama hüvitisesummaga, millele tal on õigus mainitutest ühe liikmesriigi õiguse alusel.
- 53 Neil asjaoludel, kui jätta kõrvale praktilised raskused, mis pädevatel asutustel võiksid tekkida hüvitiste arvutamisel huvitatud isikute puhul kasutatavate võrdlustulude põhjal, on tõlgendus, mille kohaselt tuleb hüvitiste summade vahele vastava lisahüvitise summa arvutada töökohariigis tegelikult saadud tulu põhjal, kooskõlas nii kõnealuste liikmesriigi õigusnormidega taotletava eesmärgiga kui ka võõrtöötajate sotsiaalkindlustust käsitlevate liidu õiguse sätetega.
- 54 Nimelt, nähtuvalt käesoleva kohtuotsuse punktist 10 on Austria sissetulekupõhise lapsehooldustasu puhul tegemist tõist tulu asendava hüvitisega, mis võimaldab töötajal saada hüvitist summas, mis on proportsionaalne selle töötasu suurusega, mida ta sai hüvitise määramise hetkel. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb töötasu puudutavaid tingimusi järelilikult hinnata töökohariigis, seda enam et piiriala töötajate puhul on töötasu üldreeglina kõrgem töötaja töökohariigis.
- 55 Eeltoodust järeldub, et määruse nr 883/2004 artiklit 68 tuleb tõlgendada nii, et selle artikli kohaselt töötajale teise pädevusega liikmesriigi õigusaktide alusel maksmisele kuuluva lisahüvitise summa, mis vastab hüvitiste summade vahele, tuleb arvutada selle töötaja poolt töökohariigis tegelikult saadud tulu alusel.

Kohtukulud

- 56 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määruse nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord, artikli 60 lõike 1 teist lauset tuleb tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud kohustus võtta isiku õiguse saada perehüvitisi ulatuse kindlakstegemisel „kogu perekonna olukorda arvesse nii, nagu kõigi asjaomaste isikute suhtes kohaldataks asjaomase liikmesriigi õigusakte“ on kohaldatav nii juhul, kui hüvitisi makstakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta artikli 68 lõike 1 punkti b alapunkti i järgi prioriteetsena määratletud liikmesriigi õigusaktide kohaselt, kui ka juhul, kui neid hüvitisi tuleb maksta ühe või mitme muu liikmesriigi õigusaktide kohaselt.**
- 2. Määruse nr 883/2004 artiklit 68 tuleb tõlgendada nii, et selle artikli kohaselt töötajale teise pädevusega liikmesriigi õigusaktide alusel maksmisele kuuluva lisahüvitise summa, mis vastab hüvitiste summade vahele, tuleb arvutada selle töötaja poolt töökohariigis tegelikult saadud tulu alusel.**

Allkirjad

i — Käesoleva otsuse eestikeelse teksti punkti 55 ja resolutsiooni punkti 2 on pärast selle elektroonilist avaldamist keeleliselt muudetud.